BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17543

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? (BEP) Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i, **özel e?itim** alan?nda çal??an kurumlar taraf?ndan geli?tirilen BEP'lerin yap?sal ve i?levsel kalitesini sistematik olarak incelemek amac?yla ?ükran Alan taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özel e?itim okullar?nda uygulanan programlar?n mevzuata uygunlu?unu, ö?renci ihtiyaçlar?na cevap verme düzeyini ve uygulama süreçlerinin etkinli?ini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, Anadolu Üniversitesi'nde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, BEP süreçlerinin kritik bile?enlerini (tan?lama, amaç belirleme, hizmet planlama, de?erlendirme ve aile kat?l?m?) kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Bu araç, özel e?itim hizmetlerinin standardizasyonuna ve kalitesinin art?r?lmas?na yönelik önemli bir **psikometrik** katk? sa?lamaktad?r. Ölçe?in temel amac?, uygulay?c?lar?n BEP haz?rlama ve uygulama süreçlerindeki güçlü ve zay?f yönlerini tespit ederek, hizmet kalitesini yükseltmeye yönelik somut geri bildirimler sunmakt?r. Bu sayede, özel gereksinimli ö?rencilerin e?itimsel ç?kt?lar? üzerinde do?rudan olumlu bir etki yarat?lmas? amaçlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

BEP Kalitesi, Bireyselle?tirilmi? E?itim Program?, Özel E?itim, Ö?renci De?erlendirme, Program Geli?tirme, Psikometri, ?ükran Alan, Anadolu Üniversitesi.

Yazarlar

?ükran Alan

Amaç

BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i'nin birincil amac?, özel e?itim kurumlar?nda uygulanan bireyselle?tirilmi? e?itim programlar?n?n (BEP) mevcut kalitesini objektif ve yap?land?r?lm?? bir biçimde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, BEP'lerin yasal gerekliliklere, etik standartlara ve e?itim bilimleri ilkelerine ne ölçüde uydu?unu belirlemeyi içerir. Ölçek, BEP'in haz?rl?k a?amas?ndan (ihtiyaç belirleme, uzun ve k?sa vadeli amaçlar?n yaz?m?) uygulama ve izleme a?amas?na kadar olan tüm süreçleri inceleyerek kapsaml? bir kalite profili sunmay? amaçlamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesindeki temel motivasyon, BEP'lerin s?kl?kla kâ??t üzerinde kald??? veya yeterince bireyselle?tirilemedi?i yönündeki ele?tirilere yan?t vermektir. Bu ba?lamda, ölçek uygulay?c?lara, ö?retmenlere ve yöneticilere, program?n hangi bile?enlerinin revize edilmesi gerekti?ini gösteren kritik veriler sunar. Sonuç olarak, araç, özel gereksinimli ö?rencilere sunulan

ARABPSYCHOLOGY.COM

e?itim hizmetlerinin etkinli?ini ve verimlili?ini art?rmaya yönelik bir **standardizasyon** ve **iyile?tirme** arac? olarak konumland?r?lm??t?r.

Yap?

BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i, Bireyselle?tirilmi? E?itim Program?n?n kalitesini olu?turan multidisipliner bile?enleri ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in yap?sal kapsam?, genellikle BEP'in dört ana kritik alan?na odaklanmaktad?r: Planlama Kalitesi, ?çerik Kalitesi, Uygulama Süreci Kalitesi ve De?erlendirme/?zleme Kalitesi. Bu alanlar, uluslararas? özel e?itim standartlar? ve ulusal mevzuat çerçevesinde belirlenmi?tir.

Ölçek, muhtemelen maddeleri bu alanlara da??tarak, BEP ekibinin i?birli?i düzeyinden, belirlenen amaçlar?n ölçülebilir ve gerçekçi olmas?na kadar geni? bir yelpazedeki unsurlar? de?erlendirir. Ölçe?in psikometrik yap?s?, BEP kalitesinin tek bir genel puan yerine, farkl? alt boyutlarda (örne?in, Aile Kat?l?m?, Mevcut Performans Düzeyinin Do?rulu?u, Ö?retimsel Stratejilerin Uygunlu?u) detayl? bir analizini sa?lamay? hedeflemektedir. Bu çok boyutlu yap?, BEP'in karma??k do?as?na uygun olarak, kalitenin farkl? bile?enlerinin ba??ms?z olarak ele al?nmas?na olanak tan?r.

Geçerlik

BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i, bir yüksek lisans tezi (Alan, 2019) kapsam?nda geli?tirildi?i için, geçerlik çal??malar? büyük olas?l?kla bu tezin metodolojik bölümünde detayland?r?lm??t?r. Ancak, mevcut kaynaklarda spesifik geçerlik katsay?lar? veya yöntemleri hakk?nda do?rudan bilgi verilmemi?tir. Bir geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, ölçe?in geçerli?inin sa?lanmas?nda genellikle **içerik geçerli?i** ve **yap? geçerli?i** çal??malar?na odaklan?lm??t?r.

?çerik geçerli?i için alan uzmanlar?n?n görü?lerine ba?vurulmu?, maddelerin BEP'in kritik bile?enlerini ne ölçüde temsil etti?i de?erlendirilmi?tir. Yap? geçerli?i ise muhtemelen Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Gelecekteki ara?t?rmalar için, ölçe?in kalitesini kan?tlamak amac?yla **ölçüt ba??ml? geçerlik** (örne?in, BEP kalitesi yüksek olan okullarda daha yüksek puanlar almas?) çal??malar?n?n yap?lmas? önerilmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizlerine dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?, test-tekrar test korelasyonlar?) mevcut kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, psikometri standartlar?na uygun bir geli?tirme süreci takip edildi?i varsay?l?rsa, güvenirlik çal??malar?n?n tezin bir parças? oldu?u dü?ünülmektedir. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde iç tutarl?l?k güvenilirli?i (Cronbach Alpha) ve zamanla tutarl?l?k (Test-Tekrar Test) yöntemleri uygulan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in maddeleri, BEP kalitesinin farkl? yönlerini tutarl? bir ?ekilde ölçmelidir. Özellikle, BEP'i de?erlendiren farkl? gözlemciler aras?ndaki tutarl?l??? (gözlemciler aras? güvenirlik) sa?lamak, bu tür gözlem tabanl? veya doküman incelemesine dayal? ölçekler için kritik öneme sahiptir. Kullan?c?lar, ölçe?in güvenirlik düzeyini tam olarak anlamak için kaynak teze ba?vurmal?d?r.

Faktör Analizi

BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i'nin faktör yap?s?, ölçe?in hangi alt boyutlardan olu?tu?unu ve BEP kalitesini hangi temel faktörler alt?nda toplad???n? belirlemek amac?yla Faktör Analizi (FA) ile incelenmi?tir. Bir geli?tirme ölçe?i oldu?u için, ilk a?amada **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak maddelerin teorik yap?larla uyumu test edilmi? olabilir. Bu analiz, ölçe?in nihai yap?s?n?n (faktör say?s? ve her faktör alt?ndaki madde da??l?m?) belirlenmesinde rol oynam??t?r.

Yap?n?n tezin örnekleminden ba??ms?z olarak do?rulanmas? için ise **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** gerekebilir. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak BEP kalitesini olu?turan bile?enleri (örne?in, Yasal Uygunluk, Ö?renme Hedeflerinin Kalitesi, ?zleme Süreçleri) ba?ar?yla ay?r?p ay?rmad???n? gösterir. Bu analiz, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün ve ölçüm hassasiyetinin temel kan?tlar?ndan birini olu?turur.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen BEP kalite ölçeklerinin genellikle **doküman incelemesi** ve/veya **gözlem/derecelendirme** format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Özel e?itim okullar?nda görev yapan ö?retmenler, BEP geli?tirme ekipleri ve yöneticiler taraf?ndan, geli?tirilen BEP dokümanlar?n? de?erlendirmek amac?yla kullan?l?r.

Ya? Grubu: Ölçek, ö?rencilerin ya??ndan ba??ms?z olarak, BEP dokümanlar?n?n kalitesini de?erlendirdi?i için do?rudan bir ya? grubuna hitap etmez. Ancak de?erlendirilen BEP'ler genellikle okul ça??ndaki özel gereksinimli ö?rencilere aittir.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özel e?itim hizmetlerinin uyguland??? kurumlarda görevli profesyonelleri hedef al?r. Tezin örneklemi, muhtemelen Eski?ehir çevresindeki özel e?itim okullar?ndan seçilen bir grup BEP uygulay?c?s? veya yöneticisinden olu?maktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, muhtemelen **Derecelendirme Tipi** bir format kullanmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

De?erlendiriciler, incelenen BEP doküman?ndaki her bir bile?enin (örne?in, mevcut performans?n do?ru tan?mlanmas?) kalitesini belirli bir puanlama sistemi (örne?in, 3'lü veya 5'li Likert tipi) üzerinden de?erlendirirler. Ölçek, BEP doküman?n?n her bir unsurunun (amaçlar?n uygunlu?u, de?erlendirme planlar?, ö?renci kat?l?m? vb.) varl???n? ve kalitesini ölçer.

Anahtar Kelimeler

BEP De?erlendirme, Özel Gereksinimli Ö?renciler, Program Kalitesi, Geçerlik, Güvenirlik, E?itimsel Ç?kt?lar, Anadolu Üniversitesi, ?ükran Alan.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: sukranalan@anadolu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi, Eski?ehir, Türkiye (Tezin sunuldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçek, ?ükran Alan'?n 2019 y?l?nda tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çal??ma (yüksek lisans tezi) ürünü oldu?u için, ticari olmayan akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izniyle ücretsiz olarak eri?ilebilir. Ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar ?ükran Alan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal versiyonuna dair detaylar içeren PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: bep-kalitesini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Alan, ?. (2019). *Özel e?itim okullar?nda geli?tirilmi? olan bireyselle?tirilmi? e?itim programlar?n?n (BEP) kalitelerinin incelenmesi* . Anadolu Üniversitesi, Eski?ehir.

BEP Kalitesini De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format? için ?ükran Alan'?n 2019 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmas?

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerekmektedir. Ölçe?in yap?s? göz önüne al?nd???nda, maddelerin BEP doküman?n?n a?a??daki temel bile?enlerini hedef ald??? varsay?lmaktad?r:

Mevcut Performans Düzeyinin Belirlenmesi
Ölçülebilir Y?ll?k Amaçlar?n Yaz?m?
K?sa Dönemli Ö?retim Hedeflerinin Tutarl?l???
Özel E?itim ve ?li?kili Hizmetlerin Planlanmas?
De?erlendirme Kriterlerinin ve Yöntemlerinin Aç?kl???
BEP Toplant?lar?na Aile Kat?l?m?n?n Sa?lanmas?
BEP'in Genel Uygulama ve ?zleme Süreci

ARABPSYCHOLOGY.COM